

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 4. nóvember 2020

41. tölublað | 14. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Glæsilegt úrval heimsþekktra vörumerkja

MICHELSEN
1909

Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

Seldi allt sitt í ríkisbréfum

Eignarhlutur erlendra fjárfesta kominn niður í fimm prósent. Stærsti erlendi eigandinn seldi 50 milljarða á þremur mánuðum.

2

Með hæsta vogunarhlutfallið

Íslensku bankarnir eru með hæsta vogunarhlutfallið í Evrópu, samkvæmt minnisblaði Bankasýslunnar. Kostnaður vegna útlána-áhættu tvöfalt hærri.

4

Útsvarstekjur hafa aukist

Tekjurnar hafa aukist um 2,2 prósent á fyrstu tíu mánuðum ársins. Ráðherra hugnast ekki að styðja við sveitarfélög með beinum fjárframlögum.

6

ÚR fjárfestir í sprotum

Útgerðarfélag Reykjavíkur lagði 150 milljónir króna í fjárfestingarfélag sem fjárfestir í nýsköpun. Vilja fjárfesta meira í bláa og græna hagkerfinu.

10

Vaxtasloppurinn sóttur

Þrátt fyrir hækkandi vexti hefur áhugi fjárfesta á skuldabréfaútgáfu ríkissjóðs farið minnkandi undanfarið. Það er umhugsunar-efni, segir sjóðsstjóri hjá Kviku.

14

Greiðsluvandinn getur stökkbreyst

Hætta er á því að greiðsluvandi fyrirtækja þróist yfir í skuldavanda, að sögn Birnu Einarsdóttur, bankastjóra Íslandsbanka. Minnst tíu prósent af lánasafni í frýstingu fram á næsta sumar. ➔8

Mörg ferðaþjónustufyrirtæki biðu með að skuldsetja sig í sumar þegar tekjur voru að koma inn, en nú verður ekki hjá því komist.

FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN KARLSSON

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímamantanir á opticalstudio.is
og í síma 511 5800

Optical Studio
SMÁRALIND • HAFNARTORG • KEFLAVÍK

Nova einnig í viðræðum um sölu á innviðum

Fjarskiptafélagið Nova er í einkaviðræðum við sömu erlendu fjárfesta og Sýn um mögulega sölu og endurleigu á óvirkum farsímavinnviðum félagsins samkvæmt heimildum Markaðarins. Viðræðurnar hafa verið aðskildar en að baki þeim liggja sömu forsendur.

Samsetning fjarskiptakerfisins, eignarhald og nógildandi samkomulag á milli fyrirtækjanna tveggja er með þeim hætti að Nova, sem er að mestu leyti í eigu bandaríska eignastýringarfyrirtækisins Pt Capital og Novator, fjárfestingafélags Björgólfs Thors Björgólfssonar, þarf að vera með í ráðum ef Sýn ákveður að selja óvirka innviði sína.

Stór hluti af fjarskiptakerfinu eru óvirkir innviðir, til að mynda rafkerfi og sendaturnar. Samkeppni fjarskiptafyrirtækja felst í virka búnaðinum, það er hvernig sendarnir sem eru á stálförnum virka. Allur virkur farsímabúnaður verður áfram í eigu íslensku fjarskiptafyrirtækjanna.

Sýn tilkynnti 23. október að náðst hefði samkomulag við erlenda fjárfesta um einkaviðræður og helstu skilmála í tengslum við mögulega sölu og endurleigu á óvirkum innviðunum. Í tilkynningunni kom fram að viðskiptin, miðað við þá skilmála sem liggja fyrir, myndu styrkja efnahagsreikning félagsins og „gæti væntur söluhagnaður Sýnar numið yfir sex milljörðum króna, gangi viðskiptin eftir“.

Þá kom fram að gerður yrði langtímaleigusamningur til 20 ára, sem tryggja myndi áframhaldandi aðgang Sýnar að hinum óvirku farsímavinnviðum. Óskuldbindandi tilboð er á borð beggja félaga en viðskiptin eru háð áreiðanleikakönnun og eftir atvikum aðkomu eftirlitsstofnana.

Samkvæmt heimildum Markaðarins hafði framtakssjóðurinn Innviðir fjárfestingar, sem er að

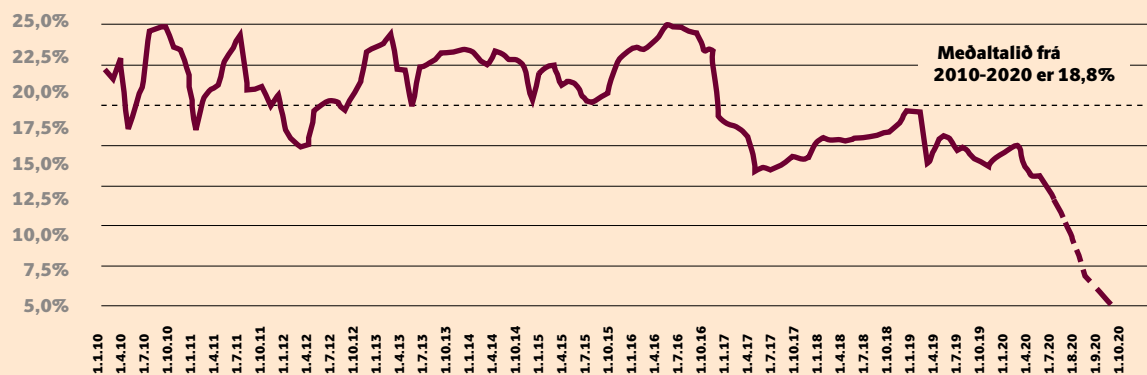
Margrét Tryggvadóttir, forstjóri Nova

langstærstum hluta fjármagnaður af lífeyrissjóðum og stýrt af Summu rekstrarfélagi, sýnt því áhuga að koma að kaupum á innviðum Sýnar og Nova eftir að greint var frá áformunum í lok ágúst. Innviðir eru þó ekki á meðal þeirra sem eiga í einkaviðræðunum sem nú standa yfir. Heiðar Guðjónsson, forstjóri Sýnar, var á meðal þeirra sem kom sjóðnum á fót fyrir um fimm árum síðan.

Á alþjóðlega fjarskiptamarkaðinum hefur verið tilhneiging í áttina að því að skipta fyrirtækjum upp í innviðafyrirtæki annars vegar og sölu- og þjónustufyrirtæki hins vegar. Fyrirtækin halda virka búnaðinum en setja óvirku innviðina í sérfélag sem síðan er selt. Nýlega var greint frá því að sænski fjarskiptarisinn Telia hefði selt dótturfélagið Telia Carrier, sem heldur utan um innviði þess, til Polhem Infra, sem er fjárfestingafélag á vegum sænskra lífeyrissjóða.

Vodafone Global setti alla sendaturna sína í Evrópu í dótturfélagið Vantage Towers fyrir á þessu ári og áformar að skrá félagið á hlutabréfamarkað á fyrsta fjórðungi næsta árs. „Þarna er lagt upp með að ná 27 sinnum EBITDA [rekstrarhagnaður fyrir skatta, fjármagnslíði og afskriftir] með söluinni,“ sagði Heiðar Guðjónsson, forstjóri Sýnar í samtali við Markaðinn í byrjun september. Hann benti á að í nágrennaríkjum, sem svipar meira til íslenska markaðarins, séu EBITDA-margfaldarar við sölu á slíkum innviðafyrirtækjum á bilinu 17 til 25. – pffh

Hlutdeild erlendra fjárfesta í íslenskum ríkisskuldabréfum

Sviðsmynd miðað við að nafnverð útstandandi ríkisskuldabréfa sé nú 663 milljarðar og að erlendir sjóðir hafi selt fyrir um 40-50 milljarða frá lok júlí.

Vægi erlendra fjárfesta sjaldan verið minna

Eignarhlutur þeirra í ríkisbréfum kominn í fimm prósent. Stærsti erlendi eigandinn seldi allt, um 50 milljarða, á þremur mánuðum. Sérfræðingar segja að lægra gengi og hækkun ávöxtunarkröfunnar geri aðstæður nú hagstæðari.

Eign erlendra fjárfesta í íslenskum ríkisverðbréfum í krónum hefur hriðlækkad á skömmum tíma og er nú líklegast í sögulegu lágmarki. Eftir að eignastýringarfyrirtækið BlueBay Asset Management, sem var áður stærsti erlendi eigandi íslenskra ríkisskuldabréfa, seldi alla stöðu sína, nærri 50 milljarða króna, á aðeins líðlega þremur mánuðum má ætla að vægi erlendra sjóða hafi lækkað úr tólf prósentum í um fimm prósent. Það er umtalsvert lægra hlutfall en í samanburði við nýmarkaðsríki þar sem eignarhlutur erlendra fjárfesta á innlendum skuldabréfamörkuðum er að meðaltali um tuttugu prósent.

Hrafn Steinarrson, sérfræðingur í skuldabréfamíðlun hjá Arion banka, segir í samtali við Markaðinn að það „kæmi ekki á óvart ef við myndum sjá aukinn áhuga erlendra fjárfesta á innlendum ríkisskuldabréfum á næstu misserum og það væri heilbrigðismerki fyrir innlendan skuldabréfamarkað. Ávöxtunarkrafan, sem hefur hækkað um 0,45 til 0,6 prósentur á lengri ríkisbréfum frá í byrjun ágúst samhliða umtalsverðu útlæði erlendra sjóða, og vaxtamunur við útlönd getur verið aðlaðandi við núverandi aðstæður,“ útskýrir Hrafn.

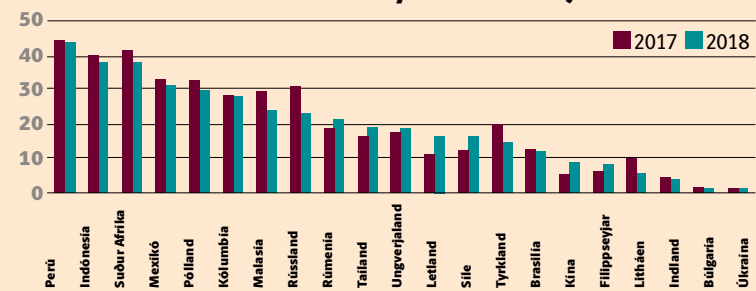
Birgir Haraldsson, sjóðstjóri hjá Akta sjóðum, tekur í sama streng og segir að frá sjónarhóli nýrra erlendra fjárfesta ætti íslenskur skuldabréfamarkaður nú að vera alitlegur fjárfestingakostur.

„Lykilatriðið er krónan og hvernig Seðlabankastjóri hefur talað um að taka hana út fyrir sviga svo fólk þurfi ekki að hafa áhyggjur af henni. Aðgerðir bankans á gjaldeyrismarkaði tengjast þessu og á núverandi gildum er ljóst að kröftug gengistyrking er mun líklegri en veiking þegar horft er inn í næsta ár. Meginsviðsmynd krónunnar er þannig mjög ósamhverf og jákvæðar fréttir af bóluferni gegn COVID-19 myndu efla hana til muna. Þetta skiptir miklu máli fyrir erlenda aðila sem væru að líta til þess að fjárfesta hér á landi,“ segir Birgir í samtali við Markaðinn.

Bedið eftir BlueBay

BlueBay, sem hóf innreið sína á íslenska skuldabréfamarkaðinn árið 2015, seldi á föstudag ríkisskuldabréf fyrir líðlega 11 milljarða króna. Seðlabankinn seldi gjaldreyri fyrir hátt í 70 milljónir evra vegna skuldabréfaviðskiptanna til þess að sporna gegn því að þau myndu

Hlutdeild erlendra fjárfesta á innlendum skuldabréfamörkuðum nýmarkaðsríkja

veikja gengið. Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa lækkaði mikið í kjölfarið – hún gekk að hluta til baka á mánudag – vegna væntinga markaðarins að Seðlabanki Íslands muni í kjölfarið hefja magnbundna íhlutun af fullum kraft, nú þegar BlueBay hefur losað um öll ríkisskuldabréf sín.

Seðlabankinn boðaði kaup á ríkisskuldabréfum, svokallaða magnbundna íhlutun, fyrir allt að 150 milljarða í mars, en þannig vildi bankinn tryggja að fjármagnsþörf ríkisins myndi ekki þrýsta upp ávöxtunarkröfunni. Frá þeim tíma hefur bankinn hins vegar aðeins keypt ríkisbréf fyrir um 900 milljónir. Talið er að Seðlabankinn hafi ákveðið að vera í biðstöðu þangað til þrýstingur á markaði vegna sölu BlueBay minnkaði.

Eign erlendra aðila í ríkisverðbréfum í krónum nam um 72 milljörðum króna í júlí en eftir að BlueBay losaði um öll sín bréf má áætla að eignarhlutur þeirra sé nú vel undir 30 milljörðum króna. Það er bandaríski fjárfestingasjóðurinn Eaton Vance sem heldur á þeim bréfum og langstærstum hluta en þrjú sjóðir í stýring hans, samkvæmt eignayfirliti í lok júlí, eiga ríkisskuldabréf – RB25, RB28 og RB31 – fyrir tæplega 19 milljarða króna að nafnvirði.

Óvissan með flæðið upp á við Seðlabankinn boðaði þann 9. september síðastliðinn að hann myndi hefja reglulega sölu á gjaldreyri til ársloka í því skyni að auka dýpt markaðarins og koma á meiri stöðugleika. Hefur bankinn selt gjaldreyri fyrir jafnvirði 70 milljarða króna frá því um miðjan ágúst, einkum vegna útlæðis erlendra sjóða úr ríkisskuldabréfum, sem jafngildir yfir helming af allri gjaldreyrisveltu markaðarins.

„Þessar aðgerðir,“ útskýrir Hrafn, „hafa dregið úr krónumagni í kerfinu og því verkað gegn fyrri aðgerð-

um Seðlabankans með það að markmiði að auka laust fé í umferð. Það endurspegladist að einhverju leyti í frekar dræmri þátttöku í síðasta ríkisvíxlaútboði. Að því sögðu finnst mér líklegt að Seðlabankinn skodi gaumgæfilega að hefja magnbundna íhlutun á næstunni eða að minnka framboð á vikuinnlánum. Báðar þessar aðgerðir geta aukið laust fé í umferð, stutt við útgáfu ríkisbréfa og hjálpað til við miðlun peningastefnunnar og er því rökrétt næsta skref.“

Hrafn segir einnig mikilvægt í þessum efnunum, sem Arion banki vinni meðal annars markvisst að um þessar mundir, að auka útgáfu fyrirtækjabréfa. „Því skiptir miðlun peningastefnunnar upp vaxtarófið máli til að efla þátttöku fyrirtækja á skuldabréfamarkaði.“

Þá bendir Hrafn á að fyrir erlenda fjárfesta skipti efnahagshorfunar ekki síður máli og eins væntingar um gengisþróun krónunnar. „Viðsnúningur í ferðaþjónustu getur á næstu árum leitt af sér gengistyrkingu og einnig getur innleiðing Íslands í MSCI hlutabréfaviðtöluna aukið innflæði og stutt við krónuna. Það kæmi því ekki á óvart að við sæjum aukið innflæði bæði í skuldabréf og hlutabréf á næstu misserum,“ segir hann.

Birgir er á sama máli og nefnir að langtíma ríkisskuldabréf séu komin á sambærilega verðlagningu í dag og nýmarkaðsríki með svipað láns-hæfismat og Ísland.

„Það ætti einnig að vera kostur fyrir nýja erlenda fjárfesta hversu lítil þátttakan er orðin af þessum tiltekna hópi á innlendum skuldabréfamarkaði. Þannig kæmi það ekki á óvart,“ útskýrir Birgir, „ef að kvikir erlendir aðilar væru að horfa til tækifæra hér á landi í dag. Óvissan með erlenda flæðið er því að öllu leyti upp á við eins og stádan er núna. Það er mikil breyting frá því sem var fyrir á þessu ári sem dæmi.“ hordur@frettabladid.is

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

RAFMÓTORAR

SCANVER 588 80 40
EHF www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

Er heimavinnustöðin komin í lag?

30% AFSLÁTTUR

AF ÖLLUM VÖRUM
TIL SUNNUDAGSINS 8. NÓVEMBER

Frí snertilaus heimsending
á öllu höfuðborgarsvæðinu

RAMMASAMNINGUR VÍÐ
RÍKISKAUP

Hirzlan

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Síðumúla 37. Sími: 564-5040. hirzlan@hirzlan.is.

www.hirzlan.is

Verslun opin mán-fim 09:00-18:00, föstudaga 09:00-17:00, laugardaga 12:00-16:00. Lager opin mán-fim 13:00-17:00 og föstudaga 13:00-16:00.

17-21

GASTROPUB

SÚPER TAKE AWAY TILBOÐ

TILBOÐ B – LAMBAÖXL

GEGGJAÐ FYRIR 2-3 TIL AÐ DEILA

BBQ BUFFALO KJÚKLINGAVÆNGIR 8 stk.,
salthnetur, spicy-mæj, gráðastasósa

STÖKKT „BANG BANG“ BROKKÓLÍ
með spicy mayo og graslauk

LAMBAÖXL (LAMBABÓGUR),
hægelduð í 12 klst., 800–900 g,
grænar ertur, estragonsósa, vöfflufranskar

5.990 kr.

**SVÍN
VIRKAR**

TILBOÐ C – BORGARATVENNA

FYRIR 2 AÐ DEILA

2 STK. SÆTA SVÍNS BORGARINN

hinn eini sanni, 175 g úr sérveldri rumpsteik og „short ribs“,
bjór-brioche brauð, rauðlauksulta, Búri, trufflu-mayo,
vöfflufranskar

2 STK. SÚKKULAÐIKAKA „NEMISIS“ bökuð á 90°C

3.990 kr.
(1.995 kr. á mann)

EKKI KLIKKA Á ÞESSU!

Pantanir í síma 555 2900 | Skoðaðu fleiri tilboð á saetasvinid.is

Mikil binding hjá íslensku bönkunum

Íslensku bankarnir voru með hæsta vogunarhlutfallið í Evrópu samkvæmt minnisblaði Bankasýslunnar. Eiginfjárlutfallið það þriðja hæsta. Kostnaður vegna útlánaáhættu banka á Íslandi um tvöfalt hærri en hjá bönkum í Evrópu.

Þorsteinn Friðrik
Halldórsson
tffh@frettabladid.is

Vogunarhlutfall stóru viðskiptabankanna þriggja, Arion banka, Íslandsbanka og Landsbankans, var það hæsta í Evrópu og langt yfir meðaltali Evrópuríkja. Þetta er á meðal þess sem kemur fram í minnisblaði sem Bankasýsla ríkisins sendi fjármála- og efnahagsráðherra í lok október, en þar birtir stofnunin ítarlegan samanburð á íslensku bönkunum annars vegar og evrópskum bönkum hins vegar, sem miðast við stöðu þeirra 30. júní. Telur Bankasýslan mikilvægt að gera grein fyrir afkomu og stöðu banka á Íslandi í samanburði við önnur lönd í Evrópu.

„Ef afkoma og staða banka á Íslandi styrkist til dæmis meira en banka í öðrum löndum Evrópu, eru líkur á því að áhugi alþjóðlegra fjárfesta verði meiri á bönkum á Íslandi en í öðrum löndum og ætti að renna styrkari stöðum undir ákvörðun um að hefja sölumæðferð eignarhluta í þeim,“ segir í minnisblaðinu.

Eiginfjárlutfall og vogunarhlutfall banka á Íslandi var langt yfir meðaltali banka í Evrópu. Þannig nam eiginfjárlutfall banka á Íslandi 24,8 prósentum, í samanburði við 21,2 prósent að meðaltali í Evrópu. Var hlutfallið það þriðja hæsta, og það hæsta á Norðurlöndunum.

Á sama tíma var vogunarhlutfall (e. leverage ratio), sem er hlutfall eiginfjárfáttar A af heildareignum banka, 14,4 prósent á Íslandi samanborið við 5,3 prósent að meðaltali í Evrópu. Var vogunarhlutfall banka á Íslandi það hæsta í Evrópu. Því herra sem hlutfallið er þeim mun betur er banki í stakk búinn til að standa af sér áfall, en alþjóðlegar rannsóknir benda til þess að vogunarhlutfall banka skili sér í hærri lánakjörum til fólks og fyrirtækja.

Bankasýslan bendir á að þrír helstu mælikvarðar á eiginfjárlutfalli séu hlutfall almenns eigin fjár í þætti 1, hlutfall eigin fjár í þætti 1 og samtals eiginfjárlutfall.

Hlutfall almenns eigin fjár í þætti

Hlutfall vanskilalána banka á Íslandi nam 2,9 prósentum, sem einnig var meðaltal hjá bönkum í Evrópu. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Jón Gunnar
Jónsson, for-
stjóri Bankasýslu
ríkisins.

1 banka á Íslandi nam 21,7 prósent, í samanburði við 15,0 prósent að meðaltali hjá bönkum. Var það sjötta hæsta á meðal banka í löndum Evrópu og það hæsta á meðal banka á Norðurlöndum. Þá nam hlutfall eigin fjár í þætti 1 hjá bönkum á Íslandi 22,3 prósentum, í samanburði við 16,3 prósent að meðaltali í Evrópu og eiginfjárlutfall banka á Íslandi nam samtals 24,8 prósentum í samanburði við 18,8 prósent hjá bönkum í Evrópu.

Á fyrri ársþingi 2020 var arðsemi eigin fjár banka á Íslandi neikvæð um 0,2 prósent, en jákvæð um 0,5 prósent að meðaltali í Evrópu. Var arðsemin sú fimmta lægsta í löndum Evrópu og sú lægsta á meðal Norðurlöndanna. Í fyrra nam arðsemi banka á Íslandi aftur á móti 6,0% en arðsemi banka í Evrópu 8,2 prósentum. Þó ber að nefna að arðsemi íslensku bankanna batnaði mikið á þriðja ársfjórðungi. Samkvæmt greiningu Bankasýslunnar nam kostnaður vegna útlánaáhættu (e. cost of risk) 1,79 prósent hjá bönkum á Íslandi, í samanburði við 0,86 prósent hjá

» Á fyrri ársþingi var arðsemi íslensku bankanna neikvæð um 0,2% og var sú fimmta lægsta í löndum Evrópu.

bönkum í Evrópu á fyrri helmingi ársins. Var kostnaður vegna útlánaáhættu því um tvöfalt hærri en hjá bönkum í Evrópu og langhæstur af Norðurlöndunum, en kostnaður vegna útlánaáhættu var næsthæstur í Danmörku, um 1,1 prósent.

Á sama tímabili í fyrra nam kostnaðurinn 0,77 prósentum hjá bönkum á Íslandi en 0,47 prósentum hjá bönkum í Evrópu. Skýrist hækkunin aðallega vegna aukinna varúðarfærslna í kjölfar heimsfaraldurs kórónuveirunnar.

Hlutfall vanskilalána á Íslandi nam 2,9 prósentum, sem einnig var meðaltal hjá bönkum í Evrópu. Var hlutfallið herra á Íslandi en á hinum Norðurlöndunum.

Á mati Bankasýslunnar er lausafjárþekjuhlutfall mikilvægasta hlutfallið til að leggja mat á lausafjárstöðu banka. Hlutfallið, sem mælir skammtímaþol banka vegna truflana á lausafjárstöðu, er lög bundið og þarf að vera að lágmarki 100 prósent. Hjá íslensku bönkunum nam það 190,5 prósentum, í samanburði við 165,7 prósent að meðaltali hjá bönkum í Evrópu.

Betri vaxtakjör með einu pennastriki

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands gæti lækkað vexti sem sveitarfélög greiða af lánnum frá fjármálafrýrtækjum um allt að 50 punkta, eða 0,5 prósentustig, með einu pennastriki. Þetta segir Óttar Guðjónsson, framkvæmdastjóri Lánasjóðs sveitarfélaga, í samtali við Markaðinn.

Samkvæmt reglum fjármálaeftirlitsins hafa áhættuskuldbindingar sveitarfélaga, sem gefnar eru út og fjármagnaðar í heimamynt þeirra, áhættuvogina 20 prósent. Hærri áhættuvog þýðir að banki þarf að binda meira eigið fé vegna skuldbindingarinnar, en það hefur áhrif á vaxtakjör. Skuldbindingar ríkissjóðs hafa hins vegar áhættuvogina 0 prósent, sem skilar sér í hagstæðum vaxtakjörum.

Óttar nefnir að samkvæmt lögum sé ekki hægt að taka sveitarfélög til gjaldþrotaskipta og að í öllu Evrópusambandinu hafi skuldbindingar sveitarfélaga áhættuvogina 0 prósent. Sterk rök hnigi að því

Það munar um minna, sérstaklega þegar vaxtastig er orðið svona lágt.

Óttar Guðjónsson, framkvæmdastjóri Lánasjóðs sveitarfélaga.

ad flokka skuldbindingarnar með sama hætti hér á landi.

„Eftirlitsstofnanir hafa vísað til þess að lán til sveitarfélaga í Norvegi hafi 20 prósentu, en á móti má nefna að þar gátu sveitarfélög orðið gjaldþrota. Þeir sem hafa biðlund þurfa ekki að sæta neinum afskriftum á lánnum til íslenskra sveitarfélaga,“ segir Óttar.

„Þarna gæti hið opinbera gert lánveitingar banka til sveitarfélaga ódýrari með einu pennastriki. Ef reglurnar yrðu færðar til samræmis við það sem gengur og gerist í Evrópusambandinu, held ég að lækkun vaxta á þessum lánnum geti numið

allt að 50 punktum. Það munar um minna, sérstaklega þegar vaxtastig er orðið svona lágt,“ bætir hann við.

Lánasjóður sveitarfélaga ákvað í vor að nýta mildunarreglu við eiginfjárútreikninga vegna lög bundinnar sérstöðu sjóðsins. Samkvæmt lögum geta sveitarfélög veitt sjóðnum veð í tekjum sínum vegna lána sem þau taka hjá sjóðnum. Við beitingu mildunar fá skuldbindingar vegna sveitarfélaga, að því marki sem veð er fyrir hendi, áhættuvog eins og íslenska ríkið, það er 0 prósent vegna lána í íslenskum krónum. Bankastofnanir hafa hins vegar ekki þessa heimild.

„Það í raun ósanngjarnt að bankarnir þurfi að leggja eigið fé til hliðar en lánasjóðurinn þurfi þess ekki. Skökk samkeppnisstaða hamlar því að sveitarfélög hafi breiða og góða möguleika til þess að fjármagna tímabundna sveiflu og halla. Það er óheppilegt til lengdar að sveitarfélögin reiði sig á eina fjármögnunarleið.“ – tff

tl.is

STÓRAUKIÐ ÚRVAL AF SAMSUNG SÍMUM OG TÖLVUVÖRUM

**TÖLVU
LISTINN**

SKOÐAÐU ÚRVALIÐ Á TL.IS

REYKJAVÍK AKUREYRI EGILSSTAÐIR REYKJANESBÆR SELFÖSS

Útsvarstekjur sveitarfélaga vaxa í ár

Tekjurnar hafa aukist um 2,2 prósent að jafnaði á fyrstu tíu mánuðum ársins. Ráðherra sveitarstjórnarmála hugnast ekki að styðja við sveitarfélög með beinum fjárframlögum heldur frekar styrkja tekjustofna þeirra með aðgerðum gagnvart heimilum.

Þórður Gunnarsson
thg@frettabladid.is

Þrátt fyrir að hagkerfið sé í djúpri niðursveiflu um þessar mundir hafa útsvarstekjur sveitarfélaganna að jafnaði hækkað um 2,2 prósent á þessu ári, samkvæmt tölum frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Sigurður Ingi Jóhannsson, ráðherra sveitarstjórnarmála, segir að útsvarstekjur hafi haldist betur en margir óttuðust: „Fasteignagjöldin eru að hækka um 5 prósent og þjónustugjöldin eru svo að segja óbreytt. Hins vegar eru framlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga að lækka töluvert, en ríkissjóður hefur þegar komið til móts við sveitarfélögin í þeim efnum.“

Útsvarstekjur Reykjavíkurborgar hækkuðu um 1,1 prósent á fyrstu 10 mánuðum ársins frá árinu 2019. Sé litið til annarra sveitarfélaga hækkuðu útsvarstekjur Garðabæjar um 4,9 prósent, útsvarstekjuaukning Kópavogsbæjar var 3 prósent og Hafnarfjarðar 2,1 prósent.

Bent hefur verið á að hlutabótaleið stjórnvalda hafi eflaust töluvert að segja hvað þessa þróun varðar, enda héldu þúsundir einstaklinga stórum hluta tekna sinna stóran hluta þessa árs, þrátt fyrir að vera án vinnu eða í skertu starfshlutfalli. Þar af leiðandi gæti orðið viðsnúningur á síðustu tveimur mánuðum ársins þegar litið er til útsvarstekna sveitarfélaga, en hlutabótaúrræði og tekjutenging atvinnuleysisbóta er talin hafa runnið út hjá mörgum einstaklingum um síðustu mánaðamót.

Auknar útsvarstekjur skýrast svo líka af launahækkunum í samræmi við kjarasamninga, þar sem lægstu launataxtar voru hækkaðir töluvert. Hærrí útsvarstekjur eru þannig aðeins önnur hliðin á peningnum, en áætlaður kostnaðarauki íslenskra sveitarfélaga vegna greiðslu launa er áætlaður 3,5 milljarðar króna á þessu ári, samkvæmt niðurstöðum starfshóps um fjármál sveitarfélaganna. Niðurstöður starfshópsins voru kynntar undir lok ágúst mánaðar.

Ásamt auknum launakostnaði eru önnur útgjöld einnig að aukast, einkum vegna kostnaðar tengdum COVID 19-faraldrinum. „Útgjöld sveitarfélaganna hafa

Útsvarstekjur sveitarfélaga hafa að meðaltali aukist um 2,2 prósent á fyrstu tíu mánuðum ársins, borið saman við sama tímabil í fyrra, en hjá Reykjavíkurborg nemur aukningin hins vegar um 1,1 prósent. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

7,1%

er áætlað að launakostnaður sveitarfélaga hækki 2021.

aukist vegna aukinnar sóttþreinsunar og ræstinga á stofnunum og vegna aukins álags í viðkvæmri þjónustu á sviði velferðarmála, svo eitthvað sé nefnt. Þá hafa útgjöld vegna fjárhagsaðstoðar farið vaxandi og sveitarfélögin hafa ráðist í atvinnuúrræði til að koma til móts við aukid atvinnuleysi,“ segir meðal annars í skýrslunni.

Hugnast ekki bein fjárframlög

Sigurður Ingi segir að þessi starfshópur verði nú kallaður saman aftur til að greina fjárhagsstöðu sveitarfélaganna miðað við nýjar forsendur, en síðasta greining hópsins miðaðist við fjárhagsáætlanir sveitarfélaganna sem lagðar voru fram í nóvember 2019, áður en farsóttin bankaði á dyrnar.

Stóra myndin er því sú að tekjur

sveitarfélaga hafa aukist á þessu ári, en útgjöld meira en því sem tekjuaukningu nemur. Heyrst hafa raddir um að nú ætti ríkissjóður að stiga inn í, til að styrkja fjárhagsstöðu sveitarfélaganna. Í sumum tilfellum hefur verið talað um tugi milljarða í því samhengi.

Á fjármálaráðstefnu sveitarfélaganna, sem haldin var í byrjun október voru fyrstu aðgerðir ríkisins til að takast á við fjárhagsstöðu sveitarfélaga kynntar. Alls var um að ræða 3,3 milljarða aðgerðapakka.

Aukin framlög til málefna fatlaðs fólks verða 670 milljónir og framlög vegna fjárhagsaðstoðar sveitarfélaga hækka um 720 milljónir. Sérstök framlög til sveitarfélaga sem standa höllum fæti verða 500 milljónir. Viðbótarframlög vegna verkefnis um stefnumörkun tengda eflingu sveitarfélaga, munu nema 935 milljónum og lækkun tryggingagjalds mun spara sveitarfélögum 480 milljónir. Til viðbótar hafa sveitarfélög nú heimild til að fá allt að 1,5 milljarða lánaða úr Fasteignasjóði Jöfnunarsjóðs, en sá sjóður var stofnaður árið 2011 eftir yfirfærslu þjónustu við fatlaða frá

ríki til sveitarfélaga og rekur fasteignir sem nýttar eru undir þjónustu við fatlaða.

„Eins og staðan er núna höfum við tryggt að tekjufall sveitarfélaganna verði lítið sem ekkert á þessu ári, með því að koma til móts við sveitarfélögin með fimm milljarða aðgerðapakka,“ segir Sigurður Ingi. Hann bætir því við að honum hugnast ekki að takast á við vanda sveitarfélaganna með beinum fjárframlögum.

„Það eru til sveitarfélög sem fullnýta ekki sína tekjustofna, standa vel og eru því að leggja minna af mörkum til samneyslunnar. Það væri því skritið fyrir ríkissjóð að taka lán til að styrkja öll sveitarfélög jafnt. Mér litist betur á að framlengja úrræði ríkisstjórnarinnar, sama hvort það heitir hlutabætur eða lengri tekjutenging atvinnuleysisbóta, til að tryggja tekjustofna sveitarfélaganna og styðja við getu heimila til að borga sín þjónustugjöld,“ segir ráðherra sveitarstjórnarmála.

Launahækkunir bita

Sigurður Ármann Snævarr, sviðstjóri hag- og upplýsingasviðs Sam-

Það væri því skritið fyrir ríkissjóð að taka lán til að styrkja öll sveitarfélög jafnt.

Sigurður Ingi Jóhannsson, ráðherra sveitarstjórnarmála

bands íslenskra sveitarfélaga, segir að útsvarstekjur hafi haldið vel það sem af er ári en breyting gæti orðið þar á fyrri en síðar: „Aðgerðir ríkisstjórnarinnar hafa pumpað upp útsvarsstofn sveitarfélaga tímabundið. Við óttumst það hins vegar að síðustu tveir mánuðir ársins verði þungir, þegar ýmis úrræði renna sitt skeið. Atvinnuleysi er á mikilli uppleið og verður allt að 12 prósent um áramótin, samkvæmt Vinnuálastofnun,“ segir hann.

Sigurður Ármann bendir einnig á að komandi taxtahækkunir vegna kjarasamninga muni koma illa niður á sveitarfélögunum. Þannig muni launakostnaður íslenskra sveitarfélaga hækka um 7,1 prósent á næsta ári, á meðan fjármálaráðuneytið áætlað að útsvarsstofn þeirra muni vaxa um 4,1 prósent. „Gatið milli útsvarstekna og launakostnaðar er því alltaf að stækka.“

Sveitarfélögin hafi tekið að sér fjölda verkefna á síðustu árum frá ríkinu, en fjármagn hafi ekki fylgt: „Málefni fatlaðra eru gott dæmi þarna. Þar aukast kröfurnar í sífellu en því fylgja ekki aukin fjárframlög. Þetta ákveðna atriði kemur sérstaklega illa niður á Reykjavíkurborg,“ segir Sigurður.

Að mati Sambands íslenskra sveitarfélaga hleypur viðbótarfrjárþörf sveitarfélaganna á tugum milljarða næstu tvö árin. Sveitarfélög séu misvel í stakk búin til að takast á við yfirstandandi efnahagslögð og því sé hugsanlegt að heimila ætti hækkan útsvars tímabundið. „Ríkið getur hins vegar tekið á sig stærri skuldbindingar en sveitarfélögin, án þess að það þurfi nauðsynlega að þýða skattahækkunir.“

ÞAD TEKUR AÐEINS UM 30 SEK. AÐ SKIPTA UM POKA

SJÁLFBÆR FLOKKUN SORPS ER KRAFA

Paxxo Longopac flokkunarkerfið er byltingarkennd lausn í sjálfbærri flokkun. Paxxo er sænskur framleiðandi í fremstu röð á sínu sviði í heiminum.

COMMERZ

H: 100 cm
B: 107,5 cm
D: 44 cm
VERÐ
188.900 KR.

LONGOSTAND MINI

H: 100 cm
B: 107,5 cm
D: 44 cm
VERÐ
12.890 KR.

MINI BULLET

H: 86 cm
B: 38 cm
D: 20 cm
VERÐ
39.890 KR.

OPÍÐ ALLA VIRKA DAGA KL. 8-17

Rekstrarland | Vatnagörðum 10 | 104 Reykjavík | Söluver 515 1100 | rekstrarland.is

GEFÐU STARFSFÓLKI UPPLIFUN Í ÖSKJU

SÉRHÖNNUM OG SÉRMERKJUM STARFSMANNAGJAFIR MEÐ UPPLIFUN AÐ ÞÍNU VALI

Hafðu samband og við útbúum persónulega starfsmannagjöf með kveðju frá fyrirtækinu, í þeim verðflokki sem þú óskar.

Birna segir mikilvægt í samskiptum við birgja að fara ekki fram á neitt sem bankinn er ekki að gera sjálfur. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN KARLSSON

Nýr kúltúr nær frá stjórn og niður á gólf

Íslandsbanki getur umbreytt lánasafni sínu með nýjum sjálfbærni-ramma. Birna Einarsdóttir bankastjóri segir það skapa tækifæri sem skili sér til viðskiptavina. Hætta á að greiðsluvandi fyrirtækja þróist í skuldavanda. Minnst 10% lána í frystingu til sumars.

Þorsteinn Friðrik
Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Undir stjórn Birnu Einarsdóttur hefur Íslandsbanki sett háleitt markmið um að vera hreyfiafl til góðra verka. Með nýja innkaupastefnu, sem gerir kröfur til birgja bankans, og ramma utan um sjálfbær lán í eignasafninu, er bankinn kominn með þau tól sem hann þarf til þess að ná þessu markmiði til lengri tíma lítið. Birna segist sannfærð um að samfélagsleg markmið geti haldist í hendur við hámarksáhrif.

„Eitt stærsta verkefnið fram undan er að auka vægi nýrra, umhverfisvænna og félagslegra lána í lánasafni bankans. Slíkt mun skapa tækifæri á fjármögnunar-hliðinni sem skilar sér á endanum til viðskiptavina,“ segir Birna í samtali við Markaðinn.

Íslandsbanki varð á dögnum fyrstur íslenskra banka til þess að

skilgreina og birta sérstakan ramma utan um sjálfbær lán í eignasafni sínu. Sjálfbær fjármálarámmi Íslandsbanka samanstendur af grænum flokki fyrir umhverfismál, bláum flokki fyrir sjálfbær verkefni í sjávarvæðingum atvinnugreinum og sérstökum flokki fyrir verkefni sem styðja við félagslega uppbyggingu.

„Við erum mjög opin fyrir verkefnum sem smellpassa inn í þennan ramma hvort sem það fellur undir núverandi lánasafni eða ný verkefni,“ segir Birna.

Telurðu sem sagt að markmið bankans, það er hámarksáhrif arðsemi annars vegar og uppbygging á sjálfbæru lánasafni hins vegar, flækist ekki hvort fyrir öðru?

„Ég er alveg sannfærð um að þessi markmið fari saman og að aukið vægi sjálfbærra verkefna í lánasafninu leiði til hagkvæmari fjármögnunar. Ein helsta ástæðan er sú að það hefur orðið sprenging í áhuga á þessum málum, bæði hjá einkafjárfestum og stofnanafjárfestum,“ segir Birna og nefnir sem dæmi að á síðustu þremur mánuðum hafi sjóðfélögum Græna sjóðsins hjá Íslands-sjóðum fjölgað um 10 prósent, en

Það kann að vera að greiðsluvandinn þróist yfir í skuldavanda eftir því sem afborgunum er velt fram í timann og fyrirtæki taka á sig meiri skuldir.

sjóðurinn fjárfestir fyrst og fremst í skuldabréfum sem gefin eru út til að fjármagna verkefni sem stuðla að sjálfbærni.

„Einnig eru vísbendingar á alþjóðlegum mörkuðum um að útgefendur grænna og sjálfbærra skuldabréfa séu að fá ívið lægri kjör en við hefðbundnar útgáfur og við viljum að sjálfsgöðu leyfa okkar viðskiptavinum að njóta ábatans ef til kemur,“ segir Birna.

Spurð hvort ramminn sé í samræmi við alþjóðleg viðmið nefnir Birna að við setningu hans hafi verið stuðst við græn, félagsleg og sjálfbær viðmið frá ICMA, sem eru

alþjóðasamtök aðila á verðbréfa-markaði, auk þess sem horft hafi verið til væntanlegs flokkunar-kerfis frá ESB. Sustainability, sem er leiðandi alþjóðlegt fyrirtæki á sviði sjálfbærni, hafi gefið jákvætt ytra álit á ramma og sjálfbærni-ráðgjafarfyrirtækið CIRCULAR Solutions veitt bankanum ráðgjöf við þróun hans.

Birna segir að bankinn sé auk þess að koma á fót sérstöku fagræði sem mun leggja mat á lán og hvort þau falli undir rammann, en slíkt, ásamt reglulegri skýrslugjöf og áliti ytri aðila á skýrslunni, sé afar mikilvægt til að koma í veg fyrir svokallaðan grænþvott.

„Við erum að reyna að vera mjög ströng á því hvaða lán muni eiga erindi inn í þennan ramma. Það verður haldið vel utan um þetta.“

Ekki bara endurfjármögnun

Fyrstu greiningar benda til þess að allt að 30 prósent af núverandi lánasafni bankans geti fallið undir sjálfbærni-rammann.

„Lánasafnið okkar nemur samtals 970 milljörðum króna og fyrstu greiningar gefa í skyn að 100 mill-

jarðar ættu að mestu leyti að geta fallið undir rammann. Þetta eru til dæmis lán til kaupa á rafbilum, smáar virkjanir, vörur og þjónusta með umhverfisvottun og svo auðvitað tengt sjávarútveginum, sem hefur tekið mjög jákvæð sjálfbærni-skref að undanförunum með sparneytnari skipaflota og umhverfisvænni starfsemi.

Auk þess gætu verið lán upp á hátt í 200 milljarða króna til viðbótar sem hugsanlega falli undir rammann, en til þess þyrfti að ráðast í einhverjar breytingar á lánasamningum og fá ítarlegri upplýsingar. En það er mikilvægt að nefna að við erum alls ekki bara að horfa til núverandi lánasafns fyrir rammann, heldur viljum við ná til nýrra verkefna og hjálpa þannig í baráttunni við loftslagsbreytingar og aukinn jöfnuð í samfélaginu. Þetta er líka eitthvað sem fjárfestar leggja áherslu á, það er að segja að við séum ekki bara að fjármagna eldri verkefni í lánasafninu.“

Innan framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins hefur verið rætt um að slaka á eiginfjárförum sem eru gerðar til banka í því skyni

TAPASBARINN MEÐ ÞÉR HEIM!

SÚPER TAKE AWAY TILBOÐ

TILBOÐ A – FYRIR TVÖ

- Nýbakað brauð með hummus og tapenade
- Marineraðar lambalundir með lakkrísósú
- Beikonvafin hörpuskel og dödlur á spjótí (2 stk.) með sætri chilli sósú
- Djúpssteiktur humar í orly
- Kjúklingaspjót (2 stk.) með blómkáls-cous cous, furuhnetum, blómkálsmauki og alioli
- Nautaspjót (2 stk.) með sveppaduxelles, bourgunion-sveppasósú og smælki

5.990 kr. 2.995 kr. á mann

TILBOÐ B – FYRIR TVÖ

- Nýbakað brauð með hummus og tapenade
- Beikonvafin hörpuskel og dödlur á spjótí (2 stk.) með sætri chilli sósú
- Andabringa með jarðskokkum, svartrót og Malt- og Appelsínsósú
- Djúpssteiktur humar í orly
- Kjúklingastrimlar í chiliraspi með gráðaostasósú
- Lambaspjót (2 stk.) með chorizo-sósú, smælki og rôtargrænmeti
- Nautaspjót (2 stk.) með sveppaduxelles, bourgunion-sveppasósú og smælki

6.990 kr. 3.495 kr. á mann

VEGAN TILBOÐ

- Nýbakað brauð með hummus og tapenade V
- Blómkál marinerað með harissa, blómskálsmauki, pistasíu-lime vinaigrette og granatepli V
- BBQ Jackfruit soft taco (2 stk.) með mangó-jalapeno salsa, avókadómauki og ferskum kóríander V
- Vegan Piri Piri "rif" með djúpssteiktu smælki og sítrus-hvítlaukssósú V

3.990 kr. á mann

Tekið er við pöntunum í síma 551 2344 eða á netfangið tapas@tapas.is

HINN EINI SANNI Í 20 ÁR!

Runólfur Viðar, framkvæmdastjóri Útgerðarfélags Reykjavíkur og ÚR - Innovation. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Stór útgerð fjárfestir í sprotafyrirtækjum

Útgerðarfélag Reykjavíkur lagði 150 milljónir króna í fjárfestingarfélag sem fjárfestir í nýsköpun. Reiðubúin að fjárfesta meira í bláa og græna hagkerfinu.

Helgi Vífill
Júlíusson
helgivifill@frettabladid.is

Útgerðarfélag Reykjavíkur, sem er að mestu í eigu Guðmundar Kristjánssonar, útgerðarmanns frá Rífi, hefur stofnað dótturfélag sem fjárfesta mun í nýsköpun og vöruþróun. Það ber nafnið ÚR - Innovation.

Runólfur Guðmundsson, framkvæmdastjóri fyrirtækjanna beggja, segir að horft verði til fjárfestinga í bláa hagkerfinu og því græna. Bláa hagkerfið tengist hafinu og það græna umhverfismálum. „Fjárfestingar í bláa hagkerfinu munu snúa annars vegar að líftækni og skyldum greinum og hins vegar verður horft til fjárfestinga í miðsjávarfiskveiðum eða veiðum á tegundum á borð við kríli og smokkfisktegundir,“ segir hann.

Með fjárfestingum í græna hagkerfinu leitast Útgerðarfélag Reykjavíkur (ÚR) við að jafna umhverfisáhrif og draga úr vistspori af starfsemi sinni, en dæmi um slíkar fjárfestingar væru í nytjaskógrækt og umhverfistækni.

„Við munum því fjárfesta í því sem tengist kjarnastarfsemi okkar, sjávarútvegi, en ekki óskyldri starfsemi. Í grunninn erum við því íhaldssöm en erum reiðubúin að fjárfesta fyrir hærri fjárhæð á næstu árum,“ segir Runólfur.

Runólfur segir að með aukinni nýsköpun megi skapa áhugaverð störf fyrir ungt, vel menntað fólk á Íslandi.

Hlutfélag ÚR - Innovation er 150 milljónir króna. „Sú fjárhæð sýnir þá trú sem stjórn hefur á vegferðinni. Við erum reiðubúin að fjárfesta fyrir hærri fjárhæð á næstu árum,“ segir Runólfur.

Í stjórn ÚR - Innovation sitja þau

Fjárfestu í fæðubótarefninu Unbroken

Fyrsta fjárfesting ÚR - Innovation, er fjórðungs hlutur í Zym Ice sem framleiðir fæðubótarefnið Unbroken. Runólfur segir að það sé framleitt úr fiskipróteini og veiti fólki góða orku.

Með fjárfestingunni stígur útgerðarfélagið fyrsta skrefið í átt að nýtingu sjávarlíftækni til að hámarka verðmæti sjávarafurða.

Zym Ice er íslenskt fyrirtæki sem rekur verksmíðju í Noregi og tvær söluskrifstofur erlendis. Fjárfestingin styrkir stöðu Zym

Ice og hraðar þróun og dreifingu á vörum félagsins á alþjóðamarkaði.

Runólfur segir fjármagnið verða nýtt til að styðja við áframhaldandi vöxt sprotafyrirtækisins.

Dreifing og sala vörunnar hefur aukist hratt undanfarið og er hún nú seld í 25 löndum í Evrópu og Norður-Ameríku. Notkun hennar hraðar mjög upptöku næringar í vöðvum og styrkir ónæmiskerfið.

Uppbygging á þessu sviði getur verið kostnaðarsöm. Við teljum okkur geta lagt hönd á plóg hvað það varðar.

Uppbygging á þessu sviði getur verið kostnaðarsöm. Við teljum okkur geta lagt hönd á plóg hvað það varðar,“ segir hann.

ÚR á 44 prósent hlut í sjávarútvegsfyrirtækinu Brim sem skráð er í Kauphöll. Eigið fé ÚR var 237 milljónir evra, jafnvirði 39 milljarða króna, við lok síðasta árs og eiginfjárlutfallið var 51 prósent.

Aðspurður segir Runólfur að rekstur ÚR skiptist í þrennt. „Fyrst má nefna að við erum kjölfestufjárfestir í Brimi. Það er stærsta eign félagsins. Í öðru lagi er um að ræða hefðbundið íslenskt sjávarútvegsfyrirtæki sem á eitt skip og kvóta. Sá angi annast veiðar, vinnslu og sölu sjávarafurða. Þriðji þátturinn lýtur að nýsköpun og þróun.“

Aðspurður í hve mörgum fyrirtækjum verði fjárfest segir Runólfur að það sé of snemmt að segja til um það að svo stöddu. „Við erum opin fyrir mörgu en munum fara okkur hægt.“

Runólfur segir að mikil tækifæri séu í nýsköpun í sjávarútvegi. Þaðan hafi sprettið mörg glæsileg þekkingarfélög á borð við Marel, Völku og Skagann 3X. Hann hefði þó viljað að gróskan væri enn meiri.

sömu og í stjórn Útgerðarfélags Reykjavíkur: Dætur Guðmundar, þær Agnes og Rebekka, og lögmaðurinn Magnús Helgi Árnason gegnir formennsku.

Að sögn Runólfs horft er til langs tíma í fjárfestingum í nýsköpun og umhverfismálum; að hugmyndir sprotanna muni raungerast á næstu fimm til 15 árum.

Hann bendir á að það sé mikilvægt fyrir íslenskan sjávarútveg að fjárfesta í tækifærum til að auka verðmæti vörunnar. Fiskurinn í sjónum sé takmörkuð auðlind, magnið sé fasti, en verðið sé breytilegt. Hægt sé að fá meira fyrir vöru með skynsamlegum fjárfestingum.

„Slíkar fjárfestingar þurfa sterka bakhjarla og þolinmótt fjármagn.

Er hann einstakur?

fatboy®

Hann er Fatboy Original.

Fatboy | Ármúla 44 | 108 Reykjavík | 588 1955 | sekkur.is

APOTEK

KITCHEN+BAR

TRYLLTIR TAKE AWAY TILBOÐSPAKKAR

TILBOÐSPAKKI – FYRIR TVO

Önd & Vaffla – Hægeldað andalæri, karamelluseruð epli, belgísk vaffla, maltsósa

Íslenskt landslag – Lambatartar, sýrður rauðlaukur, reyktur rjómaostur, graslauks-mayo, ediksnjör

Tigrisrækjusalat – Tigrisrækjur, epli, romain salat, parmesan-kex, dillfroða, piparrótarkrem

Lax – Kolagrillaður lax, beykisveppir, reykt soð

Kolagrilluð nautalund – Sellerírótar-purée, reyktir sveppir, karamelluseraður laukur, bernaisesósa

7.900 kr.

3.950 kr. á mann

Bættu við ljúffengum eftirrétti á **890 kr.**

AFMÆLISPAKKI

Panta þarf afmælisþakka fyrir kl. 16 samdægurs og hann er eingöngu í boði fyrir tvo eða fleiri

Bleikja á vöflu – Grafín bleikja með reykttum rjómaosti

Önd á vöflu – Andaconfit rillet, karamelluseruð epli, maltsósa

Tigrisrækjusalat – Tigrisrækjur, epli, romain salat, parmesan-kex, dillfroða, piparrótarkrem

Íslenskt landslag – Lambatartar, sýrður rauðlaukur, reyktur rjómaostur, dillolía, ediksnjör

Kolagrilluð nautalund – Sellerírótar-purée, reyktir sveppir, karamelluseraður laukur, bernaisesósa

Súkkulaði afmælisþakka í eftirrétti (6-8 manna)

Kakan er með súkkulaðimús og hindberjum og hjúpuð súkkulaðiganache

5.500 kr. á mann

Tekið er við pöntunum í síma **551 0011** og með góðum fyrirvara á apotek@apotekrestaurant.is

Baldur Þór Halldórsson, framkvæmdastjóri Malbiksstöðvarinnar. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGURARI

Segir að malbiksstöðin hafi risið á ógnarhraða

Svipmynd

BALDUR ÞÓR HALLDÓRSSON

Nám:

Sveinspróf – Múrari
Byggingatækniþræði Bsc
Byggingaverkfræði Msc
Í grunninn er ég múrari og útskrifaðist með sveinspróf tvítugur. Í hruninu fór ég í frumgreinadeild Tækniskólans. Konan mín dró mig svo til Kaupmannahafnar þar sem hún var að fara í sitt framhaldsnám. Þar fór ég í byggingatækniþræði við Danmarks Tekniske Universitet og í framhaldinu tók ég master í byggingaverkfræði.

Störf:

Múrverk
Ráðgjafi – Byggingaverkfræði (Danmörk)
Hönnuður – Byggingaverkfræðingur (Ísland)
Tæknimaður Fagverk verktaka
Framkvæmdastjóri Malbiksstöðvarinnar í dag

Baldur Þór Halldórsson, framkvæmdastjóri Malbiksstöðvarinnar, segir að það hafi verið krefjandi að setja upp malbiksstöð á sjö mánuðum. „Malbiksstöðin fór upp á ógnarhraða,“ segir hann.

Hver eru þín helstu áhugamál?
Besti tíminn eru samverustundir með fjölskyldunni, hvort sem það er hið daglega amstur eða annað. Ég hef mjög gaman af stangaveiði og stunda hana þegar rými gefst, einnig er hestamennska hluti aflífi okkar fjölskyldunnar. Það er ótrúlegt hvaða áhrif reiðtúr hefur eftir annasaman dag.

Hvernig er morgunrútinan þín?

Á morgnana gildir að vera snöggur að undirbúa sjálfan sig með einn kaffibolla í hönd. Mestur tíminn fer svo í að koma börnunum af stað í skóla og leikskóla með tilheyrandi föggur til að sinna því sem dagurinn hefur upp á að bjóða, tómstundir og nám. Krefjandi og gefandi stundir, morgnarnir okkar.

Hvaða bók hefur haft mest áhrif á þig?

Ég ætla að segja Konan í dalnum og dæturnar sjö. Sögur af Íslendingum á árum áður finnast mér heillandi og þá sérstaklega áhrifaríkt þegar dugnaður og seigla okkar Íslendinga kemur fram. Þessi saga nær að snerta mann dýpra þar sem hetjan er kona og það vantar alltof oft að fjalla sé um hetjudáðir kvenna á árum áður, ekki síður en í dag.

Hver hafa verið mest krefjandi verkefni á undanförunum miss-erum?

Án efa að setja upp malbiksstöð á sjö mánuðum. Þetta verkefni hefur verið í deiglu hjá Fagverk verktökum í nokkur ár, en þeir ákváðu að fara af stað með verkefnið í október 2019. Það er afrek að hafa náð að opna malbiksstöð á svo skömmum tíma og er það mest krefjandi verkefni sem ég hef fengið við hingað til. Fyrir utan hönnun, skipulagsbreytingar, skipulagningu og annað utanumhald sem var mjög krefjandi, var framkvæmdaferlið hreint út sagt með ólíkindum og ég hef ekki trú á því að til séu margar hliðstæður fyrir því á Íslandi í dag. Griðarlegur kraftur Fagverk verktaka gerði það að verkum að þetta hafði og Malbiksstöðin byrjaði að blanda malbik í byrjun maí á Esjumelum.

Hvaða áskoranir eru fram undan?

Malbiksstöðin fór upp á ógnarhraða og það verður áskoran að stilla af starfseminu fyrir næstkom-

●● Það er afrek að hafa náð að opna malbiksstöð á sjö mánuðum og er það mest krefjandi verkefni sem ég hef fengið við hingað til.

andi tímabil, sem mun gera fyrirtækið betur í stakk búið að takast á við þá samkeppni sem er á okkar markaði. Einnig eru fram undan mjög spennandi verkefni sem snúa að umhverfismálum fyrirtækisins og ber hæst að nefna viljayfirlýsingu sem undirrituð var við Sorpu, um kaup á allt að einni milljón Nm³ af metani sem við ætlum að nota til að framleiða umhverfisvænasta malbik á Íslandi.

Hvernig er rekstrarumhverfið að taka breytingum og hvaða tækifæri felast í breytingunum?

Sífelld meiri áhersla er á umhverfismálin og hefur sú þróun færst yfir í malbiksgeirann og sjáum við það einna helst í breytingum á þeim efnum sem notuð skulu við veggerð. Strax í upphafi þessa verkefnis var ákveðið að umhverfisstefna fyrirtækisins væri ein af meginstefnum okkar. Tækifærin felast í þróun og nýsköpun sem hefur þegar hafist hjá Malbiksstöðinni. Til að mynda með nýjum tækjabúnaði sem ekki hefur áður verið á Íslandi, samstarfi okkar við Sorpu og fleira þessu tengt.

Ef þú þyrftir að velja annan starfsframa, hvað yrði fyrir valinu?

Ætli ég myndi ekki leita í eitt-hvað sem væri kunnuglegt og taka aftur upp mürskeiðina.

Mark30 plus

skrifstofustóll

TILBOÐ

30% afsláttur

Verð 67.418 kr. án arma

Verð 75.706 kr. með örmum

Hæðarstilling á baki

Armar hæða- og dýptarstillanlegir, fæst með og án arma

Pumpa í baki, stillir stuðning við mjóhrygg

Hallastilling á baki

Hæðarstilling setu og baks

Samhæfð stilling setu og baks fylgir hreyfingu notandans

Fjöldi áklæða í boði

Dýptarstilling á setu

Hægt að stilla stífleika setu og baks eftir þyngd notanda

Mjúk hjól

Á. GUÐMUNDSSON EHF.
STOFNAÐ 1956

Bæjarlind 8-10
201 Kópavogur

sími 510 7300
www.ag.is
ag@ag.is

Skotsilfur

Bankar í kapphlaupi

Fjármálafrýr-tæki reyna nú eftir fremsta megni að skara fram úr í sjálfbærnimálum.

Arion banki varð í sumar „fyrstur banka“ til þess að setja græna innlánsreikninga á markað og í síðustu viku varð Íslandsbanki „fyrstur banka“ til að birta sérstakan ramma utan um sjálfbær lán í eignasafni sínu. Hvað græn og félagsleg skuldabréf varðar eru Fossar markaðir í algjörru yfirburðastöðu. Félagið hefur haft umsjón með útgáfu slíkra skuldabréfa fyrir hátt í 60 milljarða króna en hlutdeild annarra á markaði er hverfandi lítil. Ekki hefur farið mikið fyrir Landsbankanum en bankinn réð til sín Reyni Smára Atlason, stofnanda ráðgjafafyrirtækisins Circular Solutions, í síðustu viku til að sinna samfélagsábyrgð og sjálfbærnimálum. Ætla má að bankinn, sem **Lilja Björk Einarsdóttir** stýrir, hyggt nú stíga á bensingjöfina.

Stokkað upp hjá Stefni

Stefnir, sjóða-stýringarfélag í eigu Arion banka, stóð fyrir skipulagsbreytingum í lok síðustu viku.

Premur starfsmönnum var sagt upp störfum og þá mun Þorsteinn Andri Haraldsson, sem hefur starfað við greiningar og miðlun í markaðsviðskiptum Arion banka, fara yfir til Stefni. Magnús Örn Guðmundsson, forseti bæjarstjórnar Seltjarnarness, hefur gegnt starfi forstöðumanns blandaðra sjóða á undanförunum árum en hann mun núna einnig fara fyrir hlutabréfasjóðum Stefni. Tekur hann við því starfi af **Jóhanni Möller** en hann var ráðinn framkvæmdastjóri Stefni fyrir á árinu.

Biðin senn á enda

Úttekt þýska ráðgjafafyrirtækisins Fraunhofer / Ecofy á samkeppnishæfni stóriðju á Íslandi, með sérstaka áherslu á raforkukostnað, er að vænta í vikunni. Þjóðverjinn var ekki jafn tímanlega og oft áður því upphaflega stóð til að hún yrði afhent stjórnvöldum í maí. Um er að ræða tímamót því þetta er í fyrsta skipti sem stjórnvöld standa fyrir óháðri úttekt á samkeppnishæfni stóriðju en **Pórdís Kolbrún Gyfalldóttir** iðnaðarráðherra óskaði eftir skýrslunni í ársbyrjun. Það var vel til fundið enda kvartar orkufrækur iðnaður, einkum álverin og gagnaverin, undan æ verri samkeppnisstöðu og því ljóst að mörg fyrirtæki biða með eftirvæntingu eftir því hver niðurstaða skýrslunnar verður.

Mótmæli og óeirðir vegna takmarkana á Spáni

Mótmælt er víða á Spáni vegna aðgerða til að hemja vöxt COVID-19. Lýst var yfir neyðarástandi fram í maí vegna veirunnar. Forsætisráðherra Spánar, Pedro Sanchez, fordæmdi ofbeldi sem braust út. Eldar voru meðal annars tendraðir í borginni Logroño á Norður-Spáni og 150 manns köstuðu steinum í lögregluþjóna. Óeirðalögregla var kölluð út til að kveða niður uppöt í bænum Haro í vínheraðinu La Rioja. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Vaxtasloppurinn sóttur

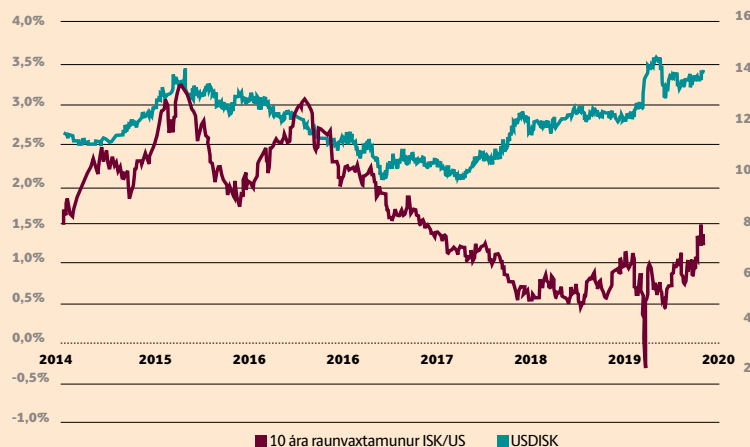
Agnar Tómas Möller
sjóðstjóri hjá Kviku eignastýringu

Eftir að hafa vera hengdur upp í kjölfar þess að Seðlabankinn lækkaði meginvexti sína í 1% í maí síðastliðnum, ákvað skuldabréfmarkaðurinn á þessum haust- og vetrardögum, að nóg væri komið og vaxtasloppurinn skyldi sóttur úr skápnunum á ný. Vextir á skuldabréfmarkaði hafa hækkað allverulega síðastliðna mánuði og fá ef nokkur dæmi í öðrum ríkjum um slíka þróun, á sama tíma og skýin dökkna yfir efnahagslífinu hér heima sem og erlendis. Fjármagnseigendur geta því á ný fundið hlýju í vöxtum sem eru allt að þrisvar sinnum hærrí en meginvextir Seðlabankans í dag.

Þótt fyrstu áhrifin hafi komið fram í hækkanum húsnæðislánvaxta Íslandsbanka á dögnum hefur hækkan fjármögnunarkjara bankanna á húsnæðislánunum hækkað umtalsvert meira en sem nemur hækkan bankans og því líklegt að frekari hækkanir muni eiga sér stað að óbreyttu. Einnig hafa fjármögnunarkjör Reykjavíkurborgar og Lánasjóðs Sveitarfélaga, sem bæði þurfa að sækja sér umtalsvert fjármagn næstu misseri, versnað hratt seinustu mánuði og hafa sem dæmi verðtryggðir vextir á fjármögnun Lánasjóðsins rokið upp úr um 0,1% í um 1,3% þegar þetta er skrifað.

Þrátt fyrir hækkanandi vexti hefur áhugi fjárfesta farið minnkandi á skuldabréfaútgáfu ríkissjóðs undanfarið. Það er umhugsunarefni í ljósi þess að á sama tíma hafa efnahagshorfur, bæði til skemmri og milli langs tíma, versnað allverulega

10 Gengið lækkað og raunvaxtamunur hækkað

Líkja mætti áhrifum stýrivaxta Seðlabankans á hagkerfið í dag við fáklæddan einstakling í frostviðri sem stendur í lappirnar í heitri laug.

og því útlit fyrir að tímabil lágra stýrivaxta muni vara lengur en búast hefði mátt við fyrir nokkrum mánuðum.

Að mati greinarhöfundar eru ástæðurnar fyrir ofangreindri þróun einkum eftirfarandi:

1. Hrátt vaxandi fjárförð ríkissjóðs og sveitarfélaga veldur fjárfestum vaxandi áhyggjum yfir því hvernig fjármögnun hallans muni ganga.
2. Á síðustu mánuðum hefur stærsti erlendi eigandi íslenskra ríkis-

skuldabréfa í ársbyrjun selt alla stöðu sína, hátt í um 50 milljarða króna.

3. Íslenskir lífeyrissjóðir hafa verið nettó seljendur í innlendum skuldabréfum á árinu og hafa á móti aukid eign sína verulega í innlendum innlánunum.
4. Þótt efnahagshorfur hafi versnað verulega frá seinasta sumri hafa engar markverðar aðgerðir litið dagsins ljós hjá Seðlabankanum sem stýðja við efnahagslífið frá því vextir voru lækkaðir seinast fyrir tæpu hálfu ári.

Jákvæðu fréttirnar eru hins vegar þær að eign erlendra aðila í íslenskum ríkisskuldabréfum er það lág, líklega vel undir 2% af landsframleiðslu, að horft fram á veginn hlýtur að vera líklegra að erlendir aðilar fjárfesti í íslenskum vöxtum en þeir selji þau fáu bréf sem eftir standa, og styðji þannig við efnahagsbatann. Sögulega er verðlagning íslenskra vaxta í erlendum gjaldmiðlum hagstæð – sem dæmi er langtíma raunvaxtamunur við Bandaríkin svipaður nú og á miðju ári 2016, en gengi dals á móti krónu hátt í 30% veikara miðað við sama tíma.

Þótt raunvextir á innlánunum standi í dag í nærri mínus þremur prósentum, á sama tíma og raunvextir skuldabréfa eru almennt jákvæðir, virðist það ekki duga til að freista fjárfesta nægilega til að færa fjármuni úr innlánunum.

Þá vekur athygli að þótt raunvextir á innlánunum standi í dag í nærri mínus þremur prósentum, á sama tíma og raunvextir skuldabréfa eru almennt jákvæðir, virðist það ekki duga til að freista fjárfesta nægilega til að færa fjármuni úr innlánunum. Skortur á stuðningi Seðlabankans við fjármögnun ríkissjóðs og húsnæðislána veldur þar miklu, sem og fjarvera leiðsagnar bankans um þróun vaxtastigins næstu misseri, sem er algerlega á skjön við aðgerðir flestra erlendra seðlabanka. Birtingarmynd þess kemur meðal annars fram á skuldabréfamarkaði, sem verðleggur að stýrivextir muni fara yfir 2% við lok næsta árs, á sama tíma og við stöndum nálægt botni efnahagslæggðarinnar.

Líkja mætti áhrifum stýrivaxta Seðlabankans á hagkerfið í dag við fáklæddan einstakling í frostviðri sem stendur í lappirnar í heitri laug. Þótt yllurinn af lágum vöxtum sé vissulega notalegur, dugar hann ekki einn og sér, og áhrifin dvína hratt í bröttu vaxtaröfinu. Jákvæðu áhrifin eru þó mögulega þau að skuldabréfamarkaðurinn setur hinu opinbera, ríki sem sveitarfélögum, ákveðnar skorður við hvernig með fjármuni er farið og hve stórum skuldum við munum velta yfir á komandi kynslóðir. Það kann þó að vera að það hafi ekki verið áætlinin.

Er lífeyrissparnaðurinn of mikill?

Björn Z. Ásgrímsson starfar í Seðla-banka Íslands við áhættugreiningu á lífeyrismarkaði

Lífeyrissparnaður í vörslu lífeyrissjóða og annarra vörsluáðila séreignarsparnaðar er mikilvæg uppspretta sparnaðar landsmanna og fyrirferðamikill á innlendum fjármálamarkaði. Miðað við bráðbirgðatölur nam heildar sparnaðurinn um 5.700 milljörðum króna við lok þriðja ársfjórðungs þessa árs og tæplega 4.000 milljarðar eru á innlendum fjármálamarkaði. Samanlagður eignarhlutur lífeyrissjóða í skráðum innlendum hlutabréfum og skuldabréfum er annars vegar nærri 40% og hins vegar 50%. Þeir koma að fjármögnun yfir 700 félaga og eru flest þeirra tengd viðskiptum og eignarhaldi á fasteignamarkaði. Í mörgum þessara félaga hafa sjóðirnir fjárfest saman í gegnum fagfjárfestasjóði og samlagsfélög, með takmörkuðu gegnsæi. Við nánari skoðun á viðtæku eignarhaldi lífeyrissjóðanna í félögum á samkeppnismarkaði er ljóst að hagsmunarárekstrar geta komið upp, til dæmis þegar sjóðir fjárfesta í fyrirtækjum sem kenna á sama markaði. Ábyrgð stjórnenda lífeyrissjóðanna er því gríðarlega mikil þar sem áhrifa þeirra gæti víða í atvinnulífínu og á fjármálamarkaði að ógleymdri umboðsskyldu gagnvart lífeyrissparnaði landsmanna.

Um lífeyrissjóðina gildir strangt regluverk byggt á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lífeyrissjóðunum er og skylt að koma á fót virku eftirlitskerfi með áhættu í starfsemi sinni. Virkt fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands fylgist með því að til staðar sé fullnægjandi eftirlitskerfi með hliðsjón af eðli og umfangi lífeyrissjóðs og vaktar samtímis áhættu í kerfinu með reglubundnum hætti. Áhættudreifing er tvímælalaust lykilatriði í eignasöfnun þeirra sem svo sannarlega hefur batnað á liðnum árum með aukinni fagmennsku á sviði áhættustýringar.

Lífeyrissparnaðurinn

Lífeyrissparnaður landsmanna jókst mjög mikið á árinu 2019 eða um 760 milljarða króna og var raunávöxtun nærri 12%. Það sem af er þessu ári hefur ávöxtun verið vel viðunandi og munar þar mest um gengislækkun íslensku krónunnar sem hefur leitt til um 200 ma.kr. hækkunar erlendra eigna í íslenskum krónum talið. Vissulega er þetta góður árangur en fjármálamarkaðir eru hverfulir og mikil óvissa er ríkjandi um þessar mundir. Árangur við ávöxtun sjóðanna er langhlaup þar sem „vegalengdin“ er mæld í áratugum en ekki frá einu ári til annars. Skammtíma áföll eiga í flestum tilfellum ekki að hafa áhrif til skerðingar á lífeyri samtryggingadeilda þar sem regluverkið gerir ráð fyrir sveiflum í tryggingafræðilegri stöðu og jafnar áhættu milli kynslóða. Taflan hér að neðan sýnir skiptingu lífeyrissparnaðar í samtryggingu og séreign við lok

/// Sjóðstreymi lífeyrissparnaðar 2019

milljarðar króna

Inngreiðslur	Samtrygging	Séreign
Iðgjöld	222	64
Aðrar inngreiðslur	5	7
Samtals:	227	71
Útgreiðslur		
Lífeyrir	151	17
Rekstrakostn.	7	1
Aðrar útgreiðslur	2	7
Samtals:	160	25
Iðgjöld - lífeyrir	67	46
Fjárfestingahreyfingar		
Keypt hlutabréf og hlutir	-377	-68
Seld hlutabréf og hlutir	274	44
Afborganir og vextir skuldabr.	280	27
Keypt skuldabréf	-328	-74
Seld skuldabréf	75	32
Arðgreiðslur	26	3
Aðrar inn og útgreiðslur	4	-4
Hreyfingar samtals (afb+sala+aðrar gr.-keypt)	-46	-40

Stórauknar fjárfestingar í innviðum henta lífeyrissjóðunum vel sem langtíma fjárfestum.

annars ársfjórðungs. Endanlegar tölur fyrir þriðja ársfjórðung verðar birtar um miðjan nóvember.

Fjárfestingarþörf

Í umræðu um árlega fjárfestingarþörf lífeyrissjóðanna er oft á tíðum aðeins talað um nettó innflæði til sjóðanna, það er að segja mismuninn milli greiddra iðgjalda og útgreidds lífeyris. Slíkt gefur takmarkaða mynd af fjárfestingarþörf sjóðanna þar sem stærsti hluti hennar er vegna greiðslu afborgana og vaxta af skuldabréfasöfnum sjóðanna. Taflan hér að neðan er einföld samantekt sem sýnir sjóðstreymi á árinu 2019. Samkvæmt því getur árlegt ráðstöfunarfé lífeyrissjóðanna til fjárfestinga numið um 350 ma.kr. og munar þar mest um vexti og afborganir skuldabréfa eða um 300 ma. kr. Að auki er nokkuð stöðugt innstreymi vegna mismunar á inngreiddum iðgjöldum og útgreiddum lífeyri sem nemur árlega rúmlega 100 ma.kr. Meiri óvissa er edlilega um arðgreiðslur af hlutabréfum en þær fjárhæðir geta numið tugum ma.kr. þegar vel árar.

Umtalsverðir fjármunir streyma árlega inn í lífeyrissjóðakerfi samtryggingar og séreignar og finna þarf farveg fyrir þessa fjármuni með ásættanlegri ávöxtun á innlendum og eða erlendum fjármálamarkaði. Fjárfestingarþörf lífeyrissjóða er veruleg samanborið við það framboð verðbrefa sem verið hefur á innlendum fjármálamarkaði undanfarnin ár. Stórar og illa ígrundaðar fjárfestingahreyfingar stærstu sjóðanna geta valdið óstöðugleika á innlendum fjármálamarkaði og auknið áhættu. Þó má leiða líkur að því að stærð lífeyrissjóðakerfisins sé frekar til þess fallið að stuðla að stöðugleika með fagmennsku og góða stjórnarhætti að leidarljósi. Erlendar rannsóknir, í löndum með stór lífeyrissjóðakerfi, hafa bent til þess að lífeyrissjóðir sem fjárfesta til langs tíma stuðli að auknum stöðugleika á fjármálamörkuðum

(e. counter cyclical). Það má og færa rök fyrir því að fjárfestingar lífeyrissjóðanna eftir fjármálahrunið 2008 hafi skipt miklu máli í endurreisn efnahagslífsins hér á landi og við endurskipulagningu stórra fyrirtækja. Sama má segja um viðbrögð þeirra í gjaldyrishöftum.

Margir hallast að því að lífeyrissparnaður landsmanna sé of mikill miðað við stærð hagkerfisins. Það má til sanns vegar færa að svo sé og að lífeyrissjóðakerfið sé komið að tímamótum hvað þátttöku á innlendum fjármálamarkaði varðar. Í þeim löndum sem við berum okkur helst saman við og eru með stór lífeyrissjóðakerfi, til dæmis Hollandi og Danmörku, leggja lífeyrissjóðir ekki mikla áherslu á fjárfestingar innanlands. Fjárfestingaumhverfi þeirra er alþjóðlegt með mikla áhættudreifingu og sjóðirnir mun stærri en lífeyrissjóðir hér á landi.

Erfitt er að sjá fyrir sér skjótvirkar aðgerðir sem geta dregið úr umsvifum íslenskra lífeyrissjóða á innlendum fjármálamarkaði. Það dregur til dæmis lítið úr umsvifum að lækka iðgjöld. Lífeyrissparnaður er orðinn það mikill að árleg endurfjárfesting er nálægt framboði innlendra verðbrefa og hvert prósent í árlegri ávöxtun hækkar eignir í vörslu lífeyrissjóðanna um 50-60 ma.kr. Ef draga á úr umsvifum sjóðanna á innlendum fjármálamarkaði þarf það að vera gert með hagstjórnartækjum og tilmælum sem taka mið af hagsmunum samfélagsins og sjóðfélaga til langs tíma. Þar geta komið fram margar lausnir sem henta einstökum lífeyrissjóðum misjafnlega enda eru þeir ólíkir hvað við kemur stærð og uppbyggingu. Stórauknar fjárfestingar í innviðum í samstarfi við opinbera aðila og eða einkaaðila henta sjóðunum vel sem langtíma fjárfestum. Slíkar fjárfestingar munu að nokkru leyti draga úr umsvifum þeirra á innlendum fjármálamarkaði. Aukin fjárfesting í erlendum gjaldmiðlum getur að sama skapi dregið úr innlendum umsvifum sjóðanna. Tímabært er að skoða hvort ekki sé skynsamlegt að setja lágmarkshlutdeild (gólf) í stað hámarks á þær fjárfestingar.

Skoðanir sem settar eru fram í greininni eru hans eigin og lýsa ekki endilega afstöðu Seðlabanka Íslands.

/// Lífeyrissparnaður 30. júní 2020

Milljarðar króna	Samtrygging	Séreign	Par af erlend. gjaldm.
Ríkisvixlar og skuldabréf (A.a)	994	139	25
Fasteignaveðtryggð skuldabréf (A.b)	575	33	0
Skuldabréf sveitarfélaga (B.a)	178	20	0
Innlán (B.b)	158	214	61
Sértryggð skuldabréf (B.c)	215	72	0
Skuldabr. lánast. og vátr. félaga (C.a)	11	5	0
Hlutd. skirt. og hlutir í UCITS sjóðum (C.b)	1.161	173	1.305
Skuldabr. og peningam. skjöl félaga (D.a)	276	41	9
Skuldabr. og peningam. skjöl annarra sjóða (D.b)	78	8	4
Hlutabréf félaga (E.a)	729	47	204
Hlutdeild, skirt annarra sjóða (E.b)	344	42	262
Aðrir fjármálagerningar (F.b)	3	0	0
Samtals	4.722	794	1.870

FJALLKONAN

KRÁ & KRÆSINGAR

KREISÍ TAKE AWAY HÁDEGISTILBOÐ

11.30 - 15.00

Réttir á **1.500 kr.** og godós fylgir með!

Fiskur dagsins

Spurðu okkur hver fiskur dagsins er

Grillað blómkál

Granatepli, perlubygg, spinat- & basilmauk, skyr-tahini, pistasíur

Brokkólíni Charmoula

Grillað brokkólíni, harissa kjúklingabaunir, hvítlaukskrem, grillaður kúrbítur, furuhnetur, græn Charmoula

Grænmetisborgari

Svartbauna- og hnetubuff, parmesan, hoisin sveppir, rauðlaukur, reyktur ostur, trufflu-mæjó, franskar

Lambaborgari

Beikon, sveppa & döðlu duxelle, pikklaður rauðlaukur, pikkluð gúrka, rucola, relish-mæjó, reyktur ostur, franskar

Þú velur svo Pepsi, Appelsín eða Kristal í dós með!

Fleiri réttir á 1.900 kr.

Skoðuðu Take Away seðilinn > fjallkona.is

Pantaðu í síma **555 0950**

FJALLKONAN FAGNAR PÉR!

SKOÐUN

Helgi Vífill
Júlíusson

Falskt Öryggi

Veröldin býr yfir mörgum hættum. Ein þeirra er öryggi. Þannig komst þýska skáldið Johann Wolfgang von Goethe að orði í þýðingu Gyrðis Eliassonar.

Orðin fanga vel samtímann. Ríkisstjórnir reyna að forða þegnum sínum frá COVID-19 með því að takmarka mannlegt samneyti eins og kostur er. Í því skjóli leynast margar hættur. Þjóðfélög verða ekki stöðvuð í lengri tíma án stórkostlegra afleiðinga.

Þess vegna verður að veða og meta á breiðum grunni hvernig best sé að takast á við veiruna. Það hefur ekki verið gert. Viðmiðið er einsleitt: Fjöldi smittilfella. Engu að síður er ekki um lífshættulegan sjúkdóm að ræða, dánartíðnin er einungis lítillaga meiri en inflúensu eða um 0,5 til 1,2 prósent.

Þótt vissulega séum við ekki búin að bita úr nálinni með hverjar langtímaafleiðingar af smiti verða. Þeir sem eru í áhættuhópi – einkum aldraðir, sykursjúkri og þeir sem eru í ofþyngd – ættu að gæta sín vel. Það réttlætir þó ekki að aðrir leggist í kör. Ef álagið á sjúkrahús verður of mikið mætti biðja einkageirann um að taka við fráflæðisvandanum.

Aðgerðirnar sem gripið hefur verið til eru of víðtækar. Það þarf að gæta að sóttvörnum. Þær verða hins vegar að vera með þeim hætti, að landsmenn geti ástundað þær til lengri tíma. Það hefur verið leiðarljósið í Svíþjóð. Baráttan verður enda löng. Það er óskhyggja að halda að Íslendingar verði bólusettir í stórum stíl innan skamms.

Samfélagið þarf að fara aftur af stað. Framhaldsskólanemar ættu til dæmis að fá að mæta í skólann alla virka daga, hitta vini og kynna nýjum. Það er sálarlífinu nauðsynlegt. Ungu fólki stafar lítil hætta af veirunni og mikilvægt að það fái að njóta þess. Að einangra þau er bjarnargreiði.

Sviar eru meðvitáðir um að veiran fer mýkri höndum um ungdóminn. Þegar heimili fara í sóttkví eru grunnskólabörn undanþegin enda er talið að ávinningurinn af skólagöngu þeirra sé meiri en mögulegur skaði af COVID-19.

Við sem samfélag verðum að hætta að nærast á óttanum. Það er til dæmis of mikið að fá tölur af smitum á degi hverjum sem smjattað er á í fjölmíðlum frá morgni til kvölds. Vikulegar tölur væri nóg.

Þjóðfélagið þarf að vera mótækilegt fyrir skoðanaágreiningu um veiruna. Líflæg umræða á opinberum vettvangi er farvegur upplýstra og frjórna samfélaga.

Lífeyrissjóður Vestmannaeyja keypti í Arnarlaxi

Einungis tveir lífeyrissjóðir tóku beinan þátt í hlutafjárútboði Arnarlax í síðasta mánuði, eftir því sem Markaðurinn kemst næst. Lífeyrissjóður Vestmannaeyja og Gildi. Fram kom í fréttum skömmu fyrir hlutafjárútboðið að Gildi og sjóður á vegum Stefnis, sjóðastýringarfyrirtækis Arion banka, ásamt norskum fjárfesti, yrðu hornsteinafjárfestar í útboðinu. Að því loknu færi Kjartan Ólafsson, stjórnarformaður Arnarlax

Kjartan Ólafsson, stjórnarformaður Arnarlax

Markaðurinn hafði samband við 15 lífeyrissjóði, aðra en Gildi, og einungis Lífeyrissjóður Vestmannaeyja kvaðst hafa tekið þátt í útboðinu. Hann fjárfesti fyrir 146 milljónir króna. Gildi er annar stærsti hluthafi Arnarlax með 5,5 prósentu hlut. Markaðsvirði hlutarins er um 2,4 milljarðar króna. Þriðji stærsti hluthafinn er Gyða – félag í eigu Kjartans Ólafssonar stjórnarformanns fiskeldisins – með 3,2 prósentu hlut. Markaðsvirði hlutarins er 1,4 milljarðar. – hvj

03.11.2020

Það er enginn áskrifandi að laununum sínum. Það eru gerðar kröfur til allra eins og í öllum öðrum fyrirtækjum. Við höfum sýnt að það er hægt í þessum svokallaða ríkisrekstri.

Birgir Jónsson, fráfarandi forstjóri Póstins

Miklu meira en bara ódýrt

- VIAir 12V loftdælur í miklu úrvali
- Hjólafesting á bil frá 4.995
- Viðgerðarkollur 7.495
- Viðgerðarbretti 4.895
- Jeppatjakkur 2.25T 52cm 19.995
- Hjólattjakkur 2T m/ tösku 4.795
- Vélagálgí 2T 49.999
- Álskóflur 1.999
- Vélastandur 500kg 9.985
- AirBrush loftdæla 19.995
- 6T Búkkar 605mm Par 9.999
- Startkaplar frá 1.495
- Hleðslutæki 12V 6A 4.995
- Verkfaeraskapur á hjólum 39.995
- Verkfaeraskapur á hjólum m/ verkfaerum 99.999
- Steðjar í miklu úrvali
- 1/2 Toppasett 7.995
- 1/4 Toppasett 3.995
- Vice Multi angle 6.985
- 1/2+1/4 Toppasett Kraftmann 94stk 14.995
- Verkfaerasett 108 stk 5.995
- Skrall-lyklar 8-17 4.995

- Fjöltengi í miklu úrvali, 1.5M/3M/5M 3/4/5/6/8 tengla
- Ranamyndavél 15.995
- Mikið úrval af LED kösturum og ljósum
- Verðmætaskápar frá 5.995
- Sandkassa-grafa 4.995
- Lyklabox í miklu úrvali
- Verkfærasett 4.995
- Burstasett í borvél 1.995
- Límbyssur frá 995
- Vasaljós og lugtir, yfir 30 gerðir
- Flísa-sög 80mm 13.995
- Fjölsög Höfftech 5.999
- Rafmagnsvirtaliur í miklu úrvali
- Útskurðarsett
- Súluborvél 350W 19.995
- Metabo KS216 bútsög 16.995
- SDS Lofthöggvél GMC SDS vélar frá 9.999,- 14.995

UMHVEREIÐ
ÁSTRÍÐA HREINT ÞJÓNUSTA
Guðjón Ó
VISTVÆNA PRENTSMÍÐJAN
Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Myndlistavörur í miklu úrvali inn á:

Listverslun.is

Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@verkfaeralagerinn.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17